

EXERCITAREA ÎN ROMÂNIA A PROFESIEI DE CĂTRE AVOCAȚII CARE AU OBȚINUT CALIFICAREA PROFESIONALĂ ÎN UNUL DINTRE STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE ȘI ALE SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN

Prof. univ. dr. Florea Măgureanu
Facultatea de Drept, Universitatea Româno-Americană
Asist. univ. drd. George Măgureanu
Avocat, Baroul București

Conformément à la Loi 51/*1995 sur l'organisation et l'exercice de la profession d'avocat, le membre d'un barreau d'un autre pays peut exercer la profession d'avocat en Roumanie sous réserve de correspondre à certaines conditions, alors que, pour être habilité à accorder des services de conseil juridique, précisément en la matière du droit roumain, l'avocat étranger se trouve sous l'obligation de soutenir un examen de vérification de ses connaissances en la matière du droit roumain et de la langue roumaine, examen organisé sous le patronage de l'Union Nationale des Barreaux de Roumanie.

1. Preliminarii. Legea nr. 51/1995 ce reglementează exercitarea profesiei de avocat¹, a suferit numeroase modificări, în principal pentru a fi armonizată cu legislația țărilor din Uniunea Europeană, cele de dată mai recentă, pentru a permite exercitarea în România de către avocații străini a profesiei, care prin natura ei și prin efectul legii, este considerată liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome². Prin modificările menționate a fost introdus Capitolul VII¹, ce cuprinde art. 80¹-80¹⁶, prin art. I din Legea nr. 201/2004. Dispozițiile legii menționate se aplică avocaților care și-au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale

---

¹ Lege nr. 51/1995 din 07/06/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, a fost republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 113 din 06/03/2001. După republicare, a fost modificată și completată de mai multe ori, mai recent prin Lege nr. 255/2004 din 16/06/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 559 din 23/06/2004 și prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2005 din 21/11/2005 pentru realizarea unor măsuri necesare în procesul de integrare europeană, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1179 din 28/12/2005. A se vedea și Statutul Uniunii Naționale a Barourilor din România, al profesiei de avocat din 25/09/2004, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 45 din 13/01/2005.

² Capitolul VII¹, ce cuprinde art. 80¹-80¹⁶, a fost introdus în Legea nr. 51/1995 privind exercitarea profesiei de avocat, prin art. I din Legea nr. 201/2004, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 483 din 28/05/2004.

Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European, care își exercită profesia pe teritoriul României:

Stat membru de origine reprezintă statul membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, în care un avocat a obținut dreptul de a utiliza unul dintre titlurile profesionale prevăzute la art. 80² lit. a) din lege, înainte de a practica profesia de avocat în România.

2. Noțiunea de străin. La începutul acestui demers, se impune clarificarea noțiunii de străin în accepțiunea legislației române actuale. Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, definește „străinul” ca fiind persoana care nu are cetățenia română (art. 2 lit. a) iar prin apatrid, acel străin care nu are cetățenia nici unui stat (art. 2 lit. b). În legislați anterioară, potrivit prevederilor Legii nr. 25/1969 care reglementa regimul străinilor, se prevedea „Sunt străini, în sensul prezentei legi, persoanele care nu au cetățenia română fie că au o cetățenie străină, fie că nu au nici o cetățenie” (art. 2 din lege). Ca urmare, menționarea distinctă a apatrizilor în legea actuală, credem că are menirea de a include apatrizii în sfera de reglementare a acesteia. Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 cuprinde și sintagma „regimul juridic al străinilor” este folosită în literatura juridică de specialitate pentru a defini drepturile și obligațiile recunoscute străinului pe teritoriul unui stat, cât și procedurile care determină existența acestor drepturi și obligații.

Potrivit altei opinii, se consideră condiția juridică a străinului ca fiind denumirea dată de doctrină regimului juridic aplicabil străinului persoană fizică și care reprezintă "un conglomerat de drepturi și obligații specifice raporturilor juridice ale străinilor, care aparțin diferitelor ramuri de drept". Definiția introduce astfel noțiunea de "regim juridic al străinilor", sintagmă preferată de legislație celei de "condiție juridică a străinului".

3. Exercițarea profesie de avocat în România. Potrivit prevederilor Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercițarea profesiei de avocat, membrul unui barou din altă țară poate exercițta profesia de avocat în România dacă îndeplinește condițiile prevăzute de lege, mai puțin cea cu privire la cetățenia română [art. 12 alin (1)], iar pentru a acorda consultanță juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligația de a susține un examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, organizat de Uniunea Națională a Barourilor din România [art. 12 alin (2) din lege].

Pentru exercițarea profesiei de avocat în România, străinului i se cere să îndeplinească următoarele condiții: **a)** este membru al unui barou din străinătate; **b)** este licențiat al unei facultăți de drept sau doctor în drept; **c)** nu se găsește în vreunul dintre cazurile de nedemnită prevăzute de legea română; **d)** este apt, din punct de vedere medical, pentru exercițarea profesiei.

Avocații care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine pot desfășura aceleași activități profesionale ca și avocații care profesează sub titlul profesional obținut în România, pot acorda asistență juridică și

pot reprezenta persoane fizice sau persoane juridice în fața instanțelor române, referitor la dreptul statului membru de origine, dreptul comunitar, dreptul internațional, precum și dreptul românesc, cu respectarea regulilor de procedură aplicabile în fața instanțelor române.

În concepția Legii nr. 51/1995, avocat reprezintă orice persoană provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, care este autorizată să-și desfășoare activitățile profesionale sub titlul profesional corespunzător obținut într-un stat membru (art. 80² din lege), iar titlul profesional din statul membru de origine reprezintă titlul profesional utilizat în statul membru unde un avocat a obținut dreptul de a folosi acest titlu, înainte de a practica profesia de avocat în România.

Potrivit prevederilor art. 80⁴ alin. (1), avocații care profesază în România sub titlul profesional din statul membru de origine vor folosi denumirea sub care își desfășoară profesia în statul membru de origine, exprimată în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru de origine respectiv.

Pe lângă denumirea prevăzută la alin. (1), se va menționa, alături de forma juridică de exercitare a profesiei în România, și forma juridică a grupării din statul membru de origine, gruparea reprezentând orice entitate, cu sau fără personalitate juridică, organizată potrivit legislației unui stat membru, în cadrul căreia avocații își desfășoară activitățile profesionale împreună, sub nume comun.

Pentru încuviințarea exercitării profesiei de avocat în România, autoritatea română competentă, care este structura din cadrul Uniunii Naționale a Barourilor din România, desemnată potrivit statutului, poate cere unui avocat care profesază sub titlul profesional obținut în statul membru de origine să indice gruparea profesională din care face parte în statul membru de origine sau autoritatea judiciară în cadrul căreia este admis să-și exercite profesia, potrivit legii din statul membru de origine.

Indiferent de forma de exercitare a activității pe teritoriul României:

a) în mod independent sau în asocierie;

b) ca avocați salariați în România;

c) prin prestarea de servicii, avocații care profesază sub titlul profesional din statul membru de origine pot solicita oricând recunoașterea diplomelor, în vederea admiterii în profesia de avocat și a practicării acesteia sub titlul profesional din România.

În vederea recunoașterii diplomelor în România, solicitantul va trebui să susțină, la alegere, un examen de verificare a cunoștințelor sau să efectueze un stagiu de 3 ani în domeniul dreptului românesc.

În vederea determinării conținutului și modului de desfășurare a examenului sau a perioadei de stagiu, la depunerea cererii de recunoaștere a diplomei, comisia de evaluare va verifica în prealabil dacă experiența profesională dobândită de solicitant este de natură să acopere în tot sau în parte diferențele existente între dreptul românesc și cel al statului membru de origine în care a fost obținută diploma, în vederea exceptării parțiale sau totale de la îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin.

Avocatul străin care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European, poate să exercite profesia de avocat în România în două moduri.

4. Exercițiul profesiei de avocat în România cu caracter permanent și sub titlul profesional din statul membru de origine. Avocatul străin poate dobândi titlul profesional din România în condițiile prevăzute la art. 80⁵ ori potrivit art. 80¹⁴ din lege.

De asemenea, avocații care profesază sub titlul profesional din statul membru de origine și care își desfășoară activitatea efectiv și cu regularitate, pe o perioadă de cel puțin 3 ani în România, în domeniul dreptului românesc sau al dreptului comunitar sunt admiși în profesia de avocat în România, fără a fi necesară îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 80⁵ din lege, cu respectarea prevederilor legii referitoare la exercițiul drepturilor civile și politice și la cazurile de nedemnitare și incompatibilitate, după următoarea procedură:

a) autoritatea română competentă ia în considerare desfășurarea efectivă și cu regularitate a activității în perioada de cel puțin 3 ani, cunoștințele și experiența profesională dobândite în România, precum și orice participare la prelegeri și seminarii despre dreptul românesc sau deontologia profesiei de avocat;

b) solicitantul pune la dispoziția baroului român orice informație și documentație relevantă, în special despre cauzele în care a acordat asistență juridică.

Avocații care își exercită în mod permanent activitatea pe teritoriul României și care dorește să profesze în România sub titlul profesional din statul membru în care și-a obținut calificarea profesională se înscrie în tabloul special ținut de barourile române.

Înscrierea în Tabloul avocaților din România se poate face de către autoritatea română competentă, pe baza prezentării unui certificat eliberat cu cel mult 3 luni înainte de formularea cererii, care atestă înregistrarea lui la autoritatea competentă din statul membru de origine, autoritatea din statul de origine fiind informată despre înscriere.

Avocaților care profesază sub titlul profesional din statul membru de origine li se asigură reprezentarea corespunzătoare în asociațiile profesionale ale avocaților din România, potrivit dispozițiilor legii și ale statutului profesiei de avocat, având dreptul de a participa la alegerea organelor de conducere ale acestor asociații.

Aceștia sunt obligați fie să se asigure pentru răspundere profesională, în condițiile stabilite prin statutul profesiei, fie să devină membri ai Casei de Asigurări a Avocaților. Pot fi scutiți de obligațiile menționate dacă fac dovada unei asigurări plătite sau a unei alte garanții date în condițiile legii statului membru de origine, în măsura în care asigurarea sau garanția este echivalentă din punctul de vedere al condițiilor și al acoperirii. Dacă acoperirea este doar parțială, avocații trebuie să încheie o asigurare suplimentară pentru a acoperi aspectele care nu se regăsesc în asigurarea sau în garanția dată potrivit reglementărilor din statul membru de origine.

Exercitarea în România a profesiei de către avocații care au obținut ...

Avocații înscriși în România sub titlul profesional din statul membru de origine pot profesa ca salariați în oricare dintre formele de organizare a profesiei, permise pentru avocații care profesează sub titlul profesional obținut în România. Ei sunt obligați să se supună aceluiași reguli de conduită profesională prevăzute în prezenta lege și în statutul profesiei ca și avocații care profesează sub titlul profesional obținut în România, pentru activitățile desfășurate pe teritoriul țării. De asemenea, răspund disciplinar pentru nerespectarea legii sau a statutului profesiei, întocmai ca și avocații români.

Retragerea cu caracter permanentă sau temporară de către autoritatea competentă din statul membru de origine a autorizației de exercitare a profesiei are ca efect obligatoriu interdicția temporară sau permanentă ca avocatul în cauză să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru de origine.

Profesia de avocat se poate exercita și în cadrul formelor asociate prevăzute de legea română:

a) mai mulți avocați din diferite state membre, care profesează sub titlurile profesionale din statele membre de origine;

b) unul sau mai mulți avocați dintre cei prevăzuți la lit. a) și unul sau mai mulți avocați din România.

De asemenea, unul sau mai mulți avocați din aceeași grupare ori din același stat membru, care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, pot profesa în România prin înființarea unui sediu secundar al grupării respective, organizat în orice formă de exercitare a profesiei de avocat prevăzută de legea română.

5. Exercitarea în România, prin prestarea de servicii, a profesiei de către avocații provenind din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European. Avocații provenind din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European pot desfășura în România activități profesionale care pot fi exercitate ocazional sub forma prestării de servicii, prin reprezentarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și persoanelor juridice în justiție sau în fața autorităților publice, în condițiile prevăzute pentru avocații stabiliți în acest stat, fără a fi necesară înscrierea în barou. Pentru exercitarea altor activități decât cele menționate, avocatul care trebuie să facă dovada calității sale de avocat în țara de origine, este obligat să respecte condițiile și regulile de conduită profesională ale statului membru de origine, precum și legislația română privind profesia, în special cu privire la incompatibilități, la secretul profesional, la relațiile dintre avocați, la interdicția ca același avocat să reprezinte două părți având interese contrarii, precum și la publicitate. Un avocat care nu este stabilit în România este ținut de respectarea acestor reguli numai în măsura în care se justifică obiectiv pentru asigurarea exercitării corecte a activităților de avocat, a demnității profesiei și a respectării regulilor privind incompatibilitatea.

Potrivit prevederilor art. II. alin. (1) din Legea nr. 201/2004, reglementările din Legea nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat și care se referă la exercitarea în România a profesiei de către avocații

care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale spațiului economic European, vor intra în vigoare la data aderării României la Uniunea Europeană. De asemenea, dispozițiile aranjamentului provizoriu propus de Uniunea Europeană, referitoare la restricționarea pentru o perioadă de maximum 7 ani a libertății de circulație a avocaților, se aplică pe bază de reciprocitate.